

Amb despatx a l'emblemàtic carrer del Carme de Barcelona, arquitecte i professor de dibuix artístic i pintura a l'Escola Massana, en Joan Cusidó Cabanes aprofita les seves estones lliures per escriure. **"Tot el que faig pertany al mateix ofici"**, aclareix. **"Senzillament, es tracta d'expressions i llenguatges diferents. L'objectiu de totes les arts és explicar coses sobre l'home i intervenir en la història d'aquest. En el moment en què un dels llenguatges et resulta limitat, has de passar a un altre"**.

Enllaçar una manifestació artística amb una altra no sembla fàcil: **"És un canvi de forma"**. Totes aquestes facetes de l'art tenen, però, un denominador comú, **"la poètica o, dit en altres paraules, l'anàlisi i reconstrucció de la realitat. L'art és un codi que permet a l'espectador descobrir detalls dels quals no s'adona en observar la simple realitat"**. El nostre entrevistat reconeix que en tota obra d'art **"hi ha alguna cosa d'inexplicable, tant per a l'autor com per al receptor. Un cop creada l'obra, aquesta no té sempre l'autor al costat per explicar-la. Per tant, tot i que conserva elements dels que el seu artífex hi havia incorporat, l'objecte artístic s'independitza i, en relació amb el receptor, adquireix matisos nous"**.

Ara ens centrarem, però, en tots els matisos d'una de les formes d'expressió d'en Joan, l'arquitectura, que ell divideix en dos grups: **"Hi ha l'arquitectura que té qualitat, com a fet cultural i artístic, i l'altra arquitectura, objecte d'unes solucions dràstiques. Actualment, a Barcelona hi ha pocs promotors d'habitatges d'un elevat nivell cultural que volen fer bona arquitectura"**. Malauradament, **"l'arquitectura és un art anònim. En general, l'art sempre havia estat al servei del Príncep i de l'Església; l'arquitectura, per tant, en totes les èpoques s'havia centrat en el palau i el temple. Va ser a finals del segle passat, coincidint amb ideologies d'esquerres, que l'objectiu de l'arquitectura va canviar, per posar èmfasi en l'habitatge"**. I és que ell té molt clar que hi ha diferències entre **"un urbanisme de dretes i un urbanisme d'esquerres"**.

Tot i la relació existent entre política i arquitectura, el nostre interlocutor és del parer que **"són dos mons diametralment oposats"**. Preveu que **"d'ara endavant, l'habitatge tornarà a ser el centre de discussió de l'arquitecte i del polític"**. Havia de ser així: **"L'habitatge s'ha quedat fossilitzat. Es continua construint igual que als anys 30, tot i que es presti més atenció a l'estètica exterior dels edificis, cosa incomprensible, perquè la forma de vida ha canviat molt en seixanta anys"**. Per al nostre arquitecte, **"l'habitatge unifamiliar és el que ofereix més possibilitats d'investigació en aquest sentit. Jo no em puc imaginar quatre persones adultes vivint en un pis de tres habitacions i una sala d'estar. S'han d'acabar barallant per força, perquè no disposen d'espais per desenvolupar-hi la seva vida"**.

"Avui dia hi ha molta oferta d'una arquitectura inculta", continua. **"Quan una família es vol fer una casa el primer que fa és anar a mirar-ne d'altres perquè els en dissenyin una de semblant. El públic es guia molt per referències. Si algú et demana 'una cosa**

totalment diferent', el primer que et preguntarà, un cop li hagi dissenyat l'habitatge, és 'on ho puc veure?' És aquesta enorme oferta el que impedeix que hi hagi més iniciatives independents. L'habitatge de protecció pública hauria de seguir models com els que ja es van assajar als anys 70, edificis cooperatius. El camí no són els blocs suburbials construïts un a sobre de l'altre. Cal fer una arquitectura de qualitat, coincidint amb la que els governs han posat en pràctica en la construcció d'equipaments al llarg dels darrers anys".

Considera que **"actualment els arquitectes depenem molt de la feina disponible, perquè ens hem de guanyar la vida, però, hauríem de fer més propostes, reiniciar el diàleg sobre temes com l'habitatge"**. Un altre problema és el fet que **"l'arquitectura és un art obligatori, perquè calen habitatges per viure-hi. Si els components culturals d'aquesta arquitectura no coincideixen amb els de la persona que ha de viure en aquella casa, sorgeix un conflicte terrible"**. Afortunadament, no es pot generalitzar: **"Alguns clients són molt sensibles a aquests arguments"**.

"Hem de dedicar a la professió tantes hores al dia que ni tan sols hi ha gaires trobades entre membres del meu col·lectiu. Si coincidim en algun lloc, és casualitat o per motius de feina", insisteix. Lamenta el fet que els mitjans de comunicació concedeixin a l'arquitectura un tractament **"massa trivial. La premsa, per la seva extensió i qualitat d'efímer, dona prioritat als titulars de les notícies"**. I proposa una solució: **"Es podrien aprofitar els suplementes culturals que sovint acompanyen el diari per aprofundir certs temes. El cert és que la notícia diària és més espectacle que una altra cosa. En el cas de la famosa vela d'en Bofill, els diaris es limiten a insistir en el fet que es pugui tractar d'un plagi, quan l'anàlisi de l'obra d'aquest arquitecte exigeix molt més espai que unes línies. En definitiva, el que fan les informacions periodístiques és proporcionar-te una visió superficial de l'actualitat. Es podria dir que t'inciten a agafar un llibre sobre aquell tema per ampliar-ne el teu coneixement"**.

D'aquí que aplaudeixi les iniciatives de membres del gremi que s'agrupen per respondre a una situació concreta: **"L'arquitecte hauria d'estar molt més implicat en la societat, tal com passava als anys 70, la qual cosa va generar moltes crítiques per part de sectors que consideraven que el Col·legi havia de ser una institució purament professional tal com és ara. Tots els camps de la cultura han passat per això; l'intel·lectual ha estat en silenci molts anys"**. La causa? **"Ens trobem en un moment de crisi conceptual, molts intel·lectuals s'han vist obligats a callar. Ara és molt difícil endegar un moviment crític que pugui ofendre algú amb poder sobre la teva feina"**.

"Ferotge" és l'adjectiu que escull per descriure el món actual, on l'artista **"va deixant algunes coses que potser un dia faran profit"**. Així, considera **"la pedagogia de la qualitat el millor sistema perquè l'art arribi a l'abast de tothom"**. I així obtenir art de qualitat com el que ofereix en Joan Cusidó Cabanes.

“L’arquitecte hauria d’estar molt més implicat en la societat, tal com passava als anys 70, la qual cosa va generar moltes crítiques per part de sectors que consideraven que el Col·legi havia de ser una institució purament professional com és ara”

Joan Cusidó - Barcelona (Barcelonès)